

УДК 657

Афанас'єва Інна Іванівна

к.е.н.,

доцент кафедри фінансів, обліку та оподаткування

Національний авіаційний університет

Голованова Дарина

здобувач вищої освіти,

Національний авіаційний університету (м. Київ)

ІДЕНТИФІКАЦІЯ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ ТА ОБЛІКОВОЇ ОЦІНКИ

Анотація: розглянуто особливості визначення, формування та розкриття облікової оцінки як невід'ємної частини облікової політики та їх значення для формування фінансових результатів діяльності суб'єктів господарювання

Ключові слова: облік, облікова оцінка, облікова політика, фінансова звітність, фінансові результати.

Обліковий процес починається з формування облікової політики, яка є запорукою організації обліку та успішної діяльності всіх суб'єктів господарювання. Відповідно до чинних законодавчо-нормативних актів облікова політика включає сукупність принципів, методів та процедур, що застосовуються підприємством для складання та подання фінансової звітності [1]. Визначення облікової оцінки надається у НП(С)БО 6 «Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах» – це попередня оцінка, яка використовується підприємством з метою розподілу витрат та доходів між відповідними звітними періодами [2]. Питання ідентифікації облікової політики та облікової оцінки виникає на етапі внесення змін в застосовані принципи, методи, процедури та певні елементи. Виходячи з МСБО 8 слід розрізняти оцінку та її основу, оскільки застосованого принципу оцінювання належить до змін облікової політики [3]. МСБО 8 «Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки» пропонує ретроспективний та перспективний підхід до застосування зміни в обліковій політиці та визнання впливу зміни в обліковій оцінці. Але національні та міжнародні стандарти бухгалтерського обліку чітко не розмежують облікову політику та облікову оцінку.

Крім того, облікова політика та облікова оцінка є важливими складовими, які впливають на ефективність формування фінансових результатів та є важливою складовою фінансової звітності всіх суб'єктів господарювання. Більш складним завданням є розмежування змін облікових оцінок і облікової

політики, що пояснюється відсутністю в НП(С)БО 6 їх прикладів та необхідністю застосування на практиці в кожному конкретному випадку професійного судження бухгалтера. Одним з шляхів вирішення проблеми в практичній площині є формування переліку можливих змін облікової політики і облікових оцінок. В Наказі про облікову політику Міністерство фінансів України рекомендує вказувати й елементи облікової політики, і попередні облікові оцінки, особливо їх не виділяючи.

Важливо зазначити, що зміни облікової політики та облікових оцінок вносять зміни в процес бухгалтерського обліку, як наслідок постійна зміна облікової політики не можлива. Згідно Методичним вказівкам щодо облікової політики підприємства, регламентованими Наказом Міністерства фінансів України № 635 на основі принципу послідовності облікова політика підприємства має передбачати постійне (із року в рік) застосування прийнятої стабільної облікової політики [6]. У разі неможливості розрізнити зміну облікової політики та зміну облікових оцінок це розглядають та відображають як зміну облікових оцінок. Бухгалтерські оцінки здатні кардинально вплинути на показники фінансової звітності. Тому, важливо у розпорядчих документах про облікову політику розкривати не тільки підсистеми облікової політики, а й попередні облікові оцінки.

Виходячи з того, що підприємство зі своїми активами та зобов'язаннями працюватиме не один рік і обліковий процес буде залежати саме від розробленої політики, необхідно зважено визначити найбільш пріоритетний підхід до його організації. Доцільно виділити в Наказі про облікову політику [5]сформувати окремий розділ «Облікові оцінки та коригування у фінансовій звітності», де має бути наведена інформація про перелік прийнятих облікових оцінок та порядок внесення змін до облікової політики й облікових оцінок, а також механізм виправлення помилок.

Для досягнення найбільш ефективних елементів облікової політики та облікових оцінок необхідно:

- визначитися з предметом облікової політики конкретного підприємства щодо сукупності об'єктів бухгалтерського обліку;
- знайти потенційно придатний для підприємства спосіб введення бухгалтерського обліку;
- обрати найбільш пріоритетні способи ведення бухгалтерського обліку;
- сконцентруватися на виборі організації ведення обліку на підприємстві.

Таким чином, зміна облікової політики і облікових оцінок є інструментом адаптації до діючого законодавства та бізнес-процесів підприємства і потребує

їх чіткого розмежування. Всі питання облікової оцінки повинні обов'язково розкриватися у примітках до фінансової звітності, що забезпечить максимальну прозорість та зрозумілість інформації. Якість облікової оцінки залежить від професіоналізму головного бухгалтера підприємства, який готовий до прийняття обґрунтованих рішень та спроможний до формування професійного судження. [4]

Список використаних джерел :

1. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>.
2. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 6 «Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах»: Наказ Міністерства фінансів України від 28.05.99 № 137. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0392-99#Text/>.
3. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 8 «Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки». URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_020#Text .
4. Радіонова Н. *Облікова політика як методологічна основа управління підприємством* Бухгалтерський облік і аудит. 2015. 60 с.
5. Щодо встановлення і зміни облікової політики URL: www.capital.net.ua/2articles/3.html.
6. Афанас'єва І. Фактори формування облікової політики. *Вісник Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля*, 2015 № 4 № 4(221). С. 9-12. URL: file:///C:/Users/asus/Downloads/VSUNU_2015_4_3.pdf